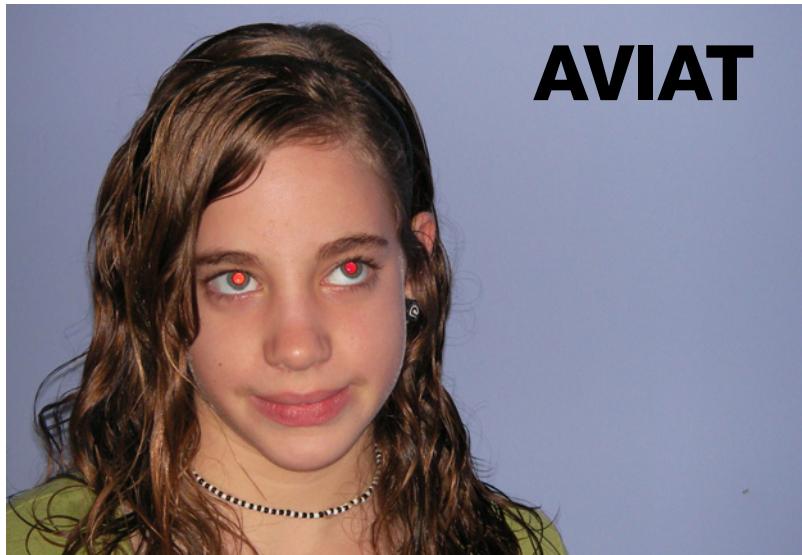

Bona ortografia sense esforç

QUADERN PER DOMINAR
L'ESTRATÈGIA ORTOGRÀFICA

Com saber l'ortografia de les paraules?

Només hi ha una forma possible: veure al cap la imatge de la paraula.

Totes les persones amb bona ortografia veuen al cap les paraules que volen escriure: copien les paraules que veuen!

Dir les paraules no serveix: hi ha lletres que sonen igual que d'altres i lletres que no sonen.

Tots podem recordar les paraules com imatges, igual que recordem la imatge d'en Superman o dels barrufets. La missió d'aquest quadern és ajudar-te a fer-ho cada vegada millor. Així, quan dominis la tècnica, cada cop que llegeixis aniràs acumulant paraules i paraules al teu cap.

Un cop que recordis la imatge de les paraules més habituals, gairebé no faràs faltes d'ortografia! Escriure bé serà tan fàcil com copiar del teu cap!

Avaluació inicial

Escriu una redacció de més de 200 paraules sense mirar el diccionari, copiar o preguntar per l'ortografia dels mots. Així, quan te l'hagin corregit sabràs el teu nivell ortogràfic actual.

Per saber el tant per cent d'errors ortogràfics fes el següent:

$$\frac{\text{(nombre d'errors} \times 100)}{\text{nombre de paraules escriptes}} = \text{ % D'ERRORS ORTOGRÀFICS}$$

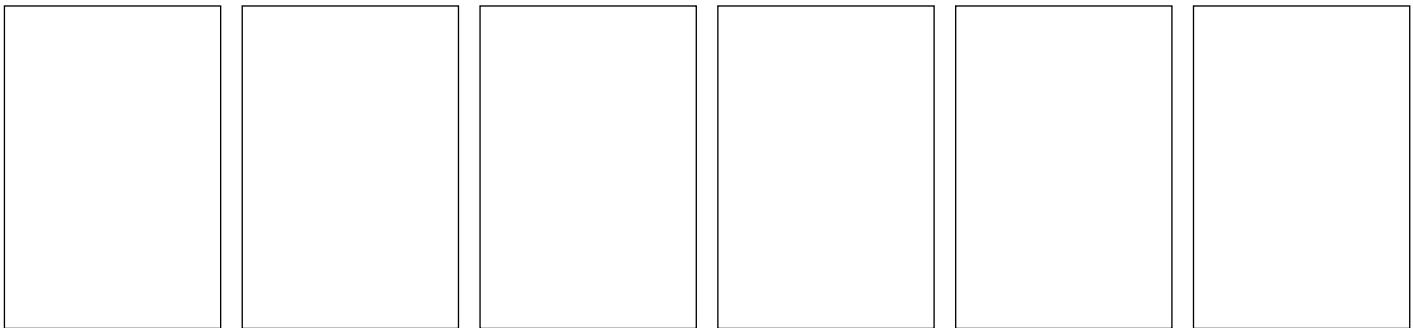
Ara tens un objectiu clar i personal: reduir aquest tant per cent d'errades ortogràfiques.

Exercici per millorar la memòria visual bàsica

Retalla els aliments que trobaràs en aquest quadernet. Colloca'ls als quadrats.

Per parelles, jugueu a veure qui VISUALITZA al seu cap les imatges en el mateix ordre que les que hi ha aquí. Feu 4 preguntes a la vostra parella i canvieu-vos els papers. Comenceu posant només 2 objectes a la graella. Quantes imatges sou capaços de recordar?

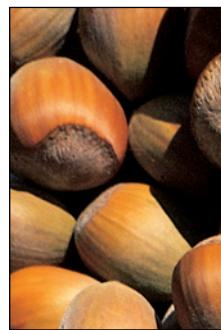
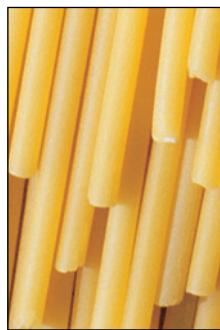
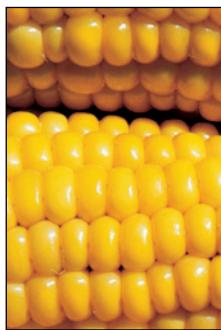
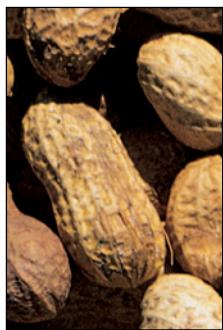
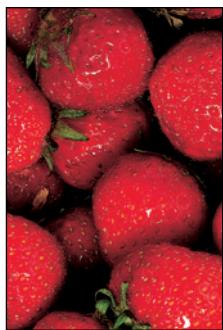
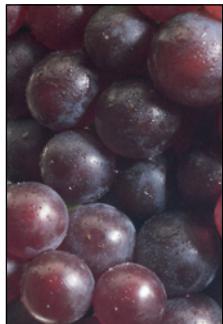
Heu d'aconseguir veure al vostre cap un mínim de 4 fruites o verdures sense dificultat. Un cop que ho aconseguiu (o ho supereu) podreu passar a fer els exercicis següents.

Exemple de preguntes:

A quin lloc va la pera?
Quina fruita hi ha en segon lloc?
Què hi ha davant la pera?
Què hi ha després de la poma?
etc.

Full retallable de menjars per a la fitxa de la pàgina anterior

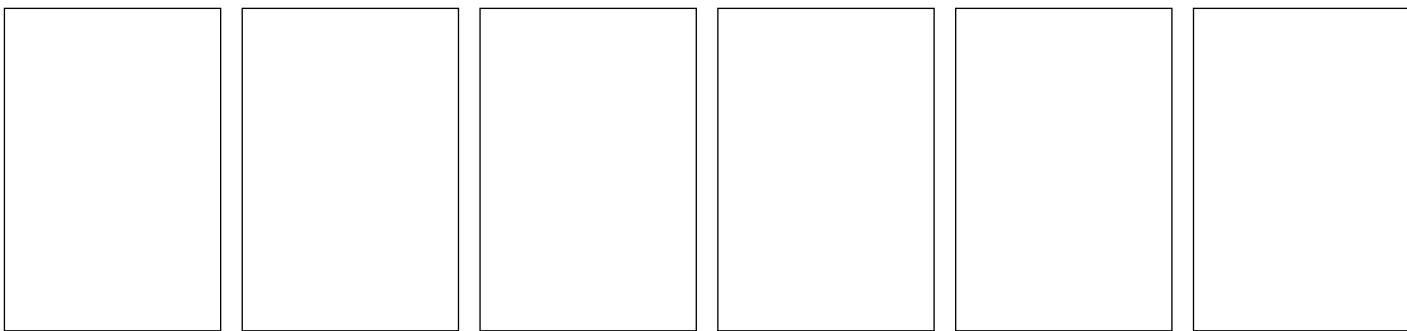
Graella de formes geomètriques

Retalla les formes que trobaràs més endavant. Col·loca aquí les formes i ensenya-les a la teva parella. Quan les recordi, posa el quadern de forma que la teva companya o el teu company no pugui veure-les i fes-li preguntes sobre la forma, el color o el lloc que ocupa la figura.

Cada 4 preguntes canvieu-vos els papers.

Practiqueu fins que us surti bé amb un mínim de 4 figures. Qui aconseguirà recordar més figures ?

Recorda que per contestar has de VEURE les figures al TEU CAP. Quan recordis tres figures (o més) sense dificultat, podràs passar a l'exercici següent.

Exemples de preguntes:

De forma:

La figura vermella, quina figura és?

La segona figura, quina figura és?

La figura que està després del cor, quina figura és?

Abans de la figura rodona, quina figura hi ha?

...

De colors:

La tercera figura, de quin color és?

El cor, de quin color és?

Entre la primera i la tercera figura, quin color hi ha?

La figura verda, quina forma té?

...

De lloc:

Quina figura és la primera?

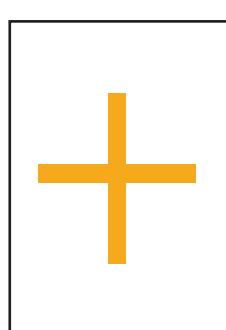
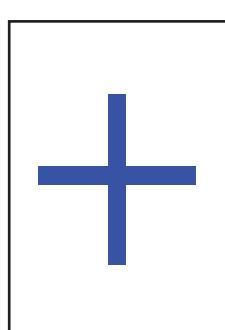
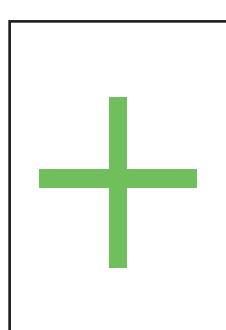
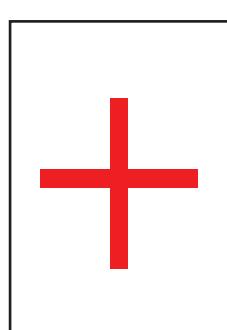
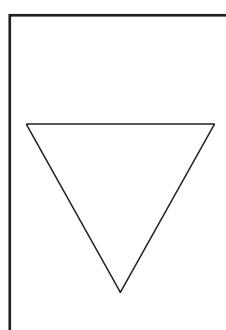
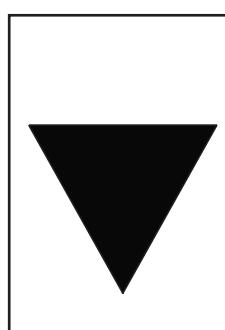
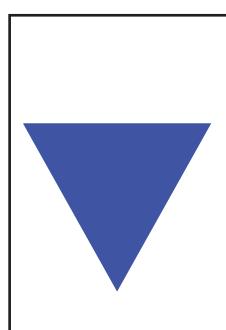
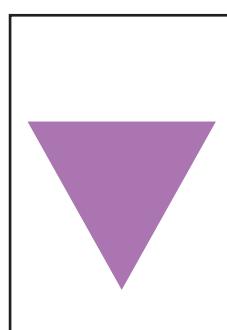
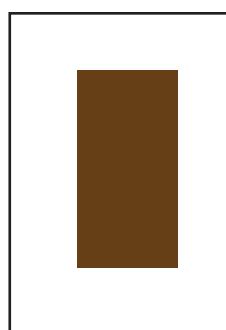
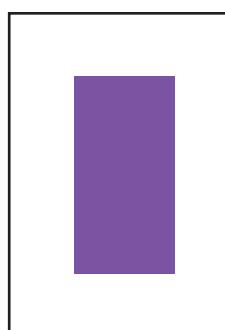
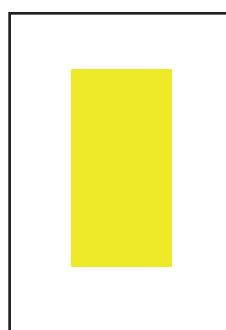
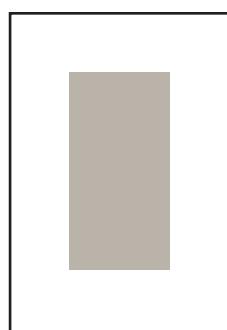
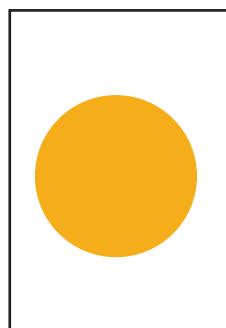
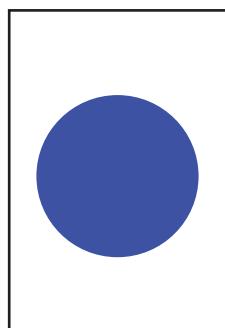
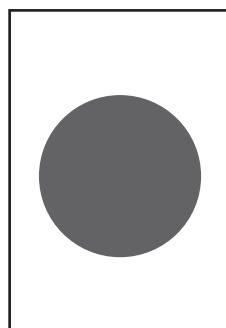
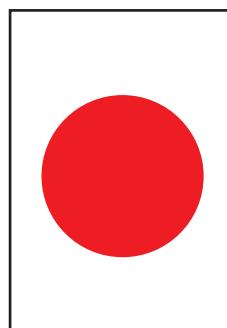
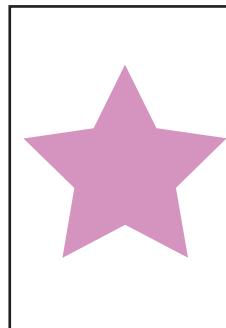
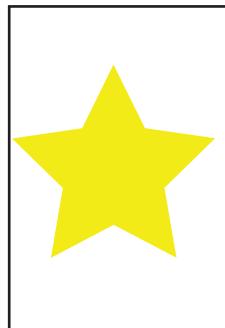
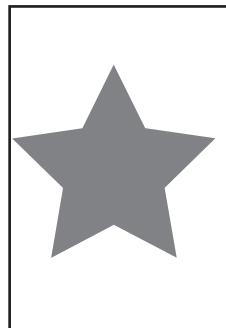
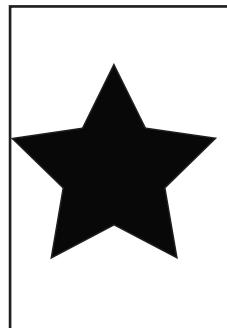
Quina forma té la primera figura?

El cor, en quin lloc es troba?

Quina és l'última forma?

...

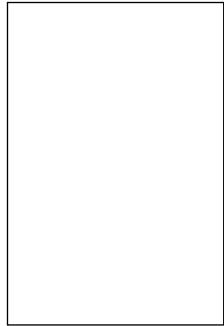
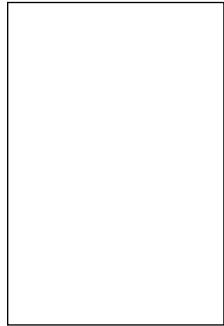
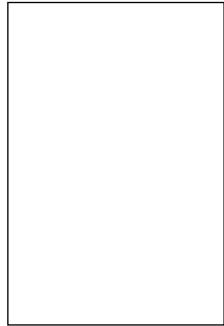
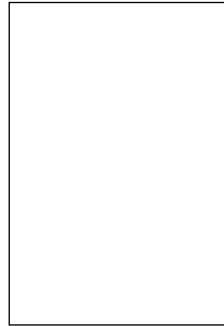
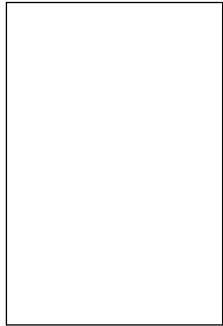
Full retallable de formes geomètriques, per a la fitxa de la pàgina anterior

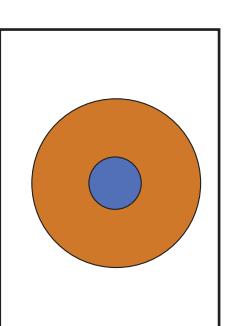
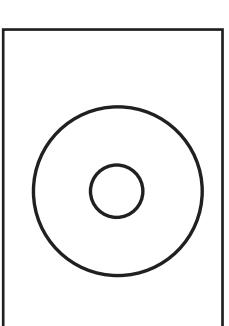
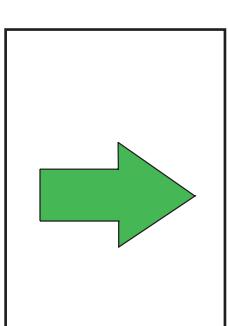
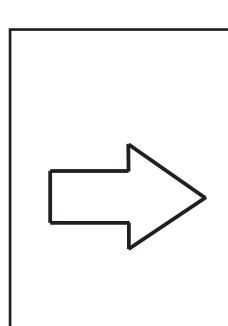
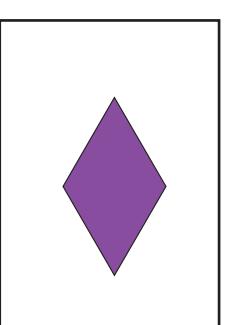
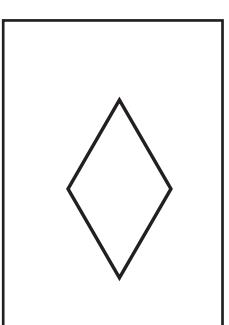
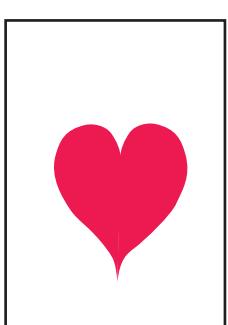
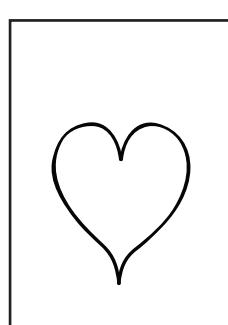
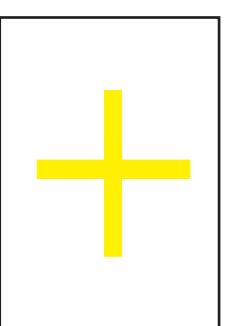
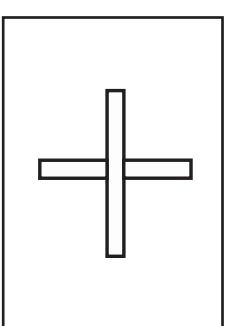
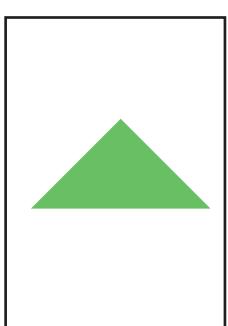
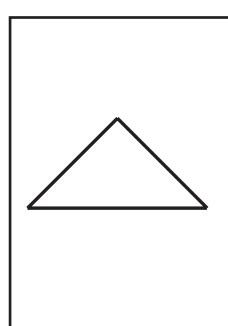
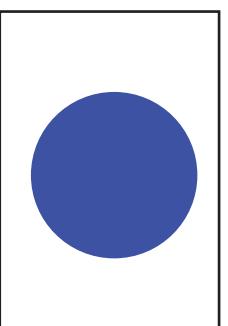
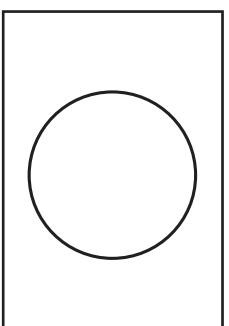
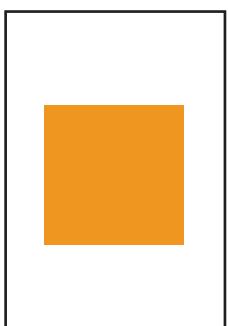
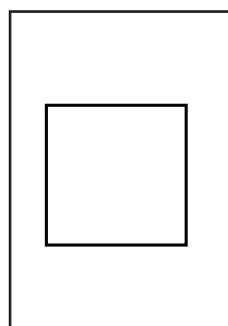
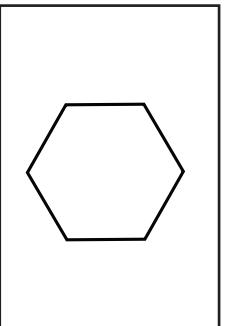
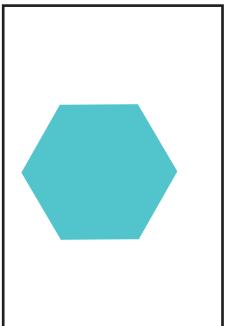
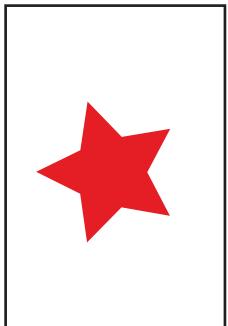
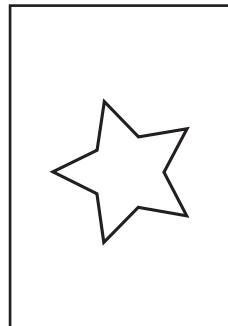
Practicar amb altres formes

Feu el mateix amb les formes que trobareu a la pàgina següent. No passeu a l'exercici següent fins que no recordeu amb total facilitat un mínim de tres figures, però si són quatre o cinc, molt millor!

Poseu-les aquí per fer l'exercici:

Full retallable de formes diverses

Estratègia ortogràfica: VEURE les paraules.

Mira aquesta paraula i guarda la seva imatge al teu cap. Tanca els ulls; l'has de seguir veient. Si perds la imatge de la paraula, torna-la a mirar.

Quan estiguis preparat/da, tapa-la i espera en silenci.

Quan tothom hagi tapat la paraula, contesta les preguntes que la mestra o el mestre et farà. Escriu la resposta als rectangles:

CAVALL

1

2

3

4

5

6

Nombre d'encerts:

Respostes que no he recordat:

Pràctica per VEURE les paraules

Heus aquí unes paraules que cal saber de memòria perquè moltes persones les escriuen malament. Ei, no t'oblidis els accENTS! També formen part de la paraula.

PERÒ

TAMBÉ

JO

BÉ

BON DIA

Per recordar-les, pots fer-ho així:

Pas 1: mirar la paraula.

Pas 2: tancar els ulls.

Pas 3: escriure-la sobre el palmell de la mà amb un dit.

Pas 4: tornar a mirar-la.

Pas 5: tancar els ulls.

Pas 6: veure-la davant amb els ulls tancats.

Pas 7: lletrejar-la enrere.

Pas 8: lletrejar-la endavant.

Quan et sàpigues les paraules, el mestre o la mestra et farà unes preguntes i et dictarà les paraules. Sabràs escriure-les? Si les copies del teu cap, segur que sí!

Millorar la memòria visual amb socials

A més de servir per a l'ortografia, la memòria visual serveix per a moltes assignatures. Mira un mapa comarcal de Catalunya i memoritza, com a mínim, la localització i com s'escriuen vuit comarques. Si en saps més, molt millor.

Per fer-ho:

Pas 1: mirar el mapa.

Pas 2: imaginar el mapa davant amb els ulls tancats.

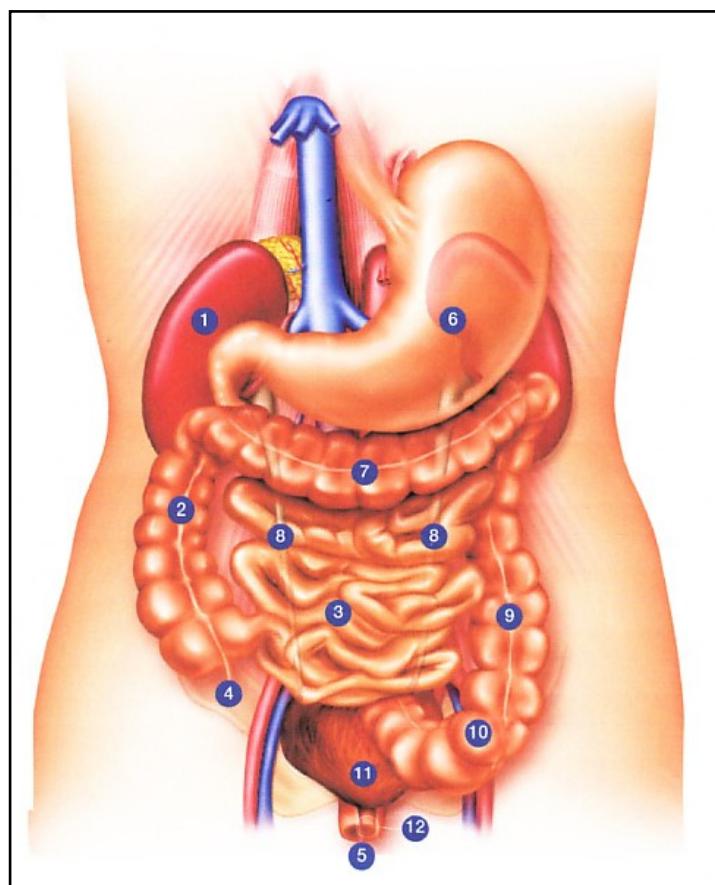
Pas 3: assenyalar el lloc on van les ciutats mentre les veus a la teva imatge mental del mapa. No oblidis dir les lletres de com s'escriu la comarca.

Quan dominis almenys vuit comarques, omple el mapa mut de la pàgina 14.

Millorar la memòria visual amb naturals

Ara pots usar la memòria visual per aprendre el nom de les parts del cos d'aquesta il•lustració.

Utilitza la mateixa tècnica que per recordar les ciutats del mapa de Catalunya: mirar, visualitzar davant teu, assenyalar les parts dient-ne el nom, veure les lletres del nom tot lletrejant-les primer enrere i després endavant.

- 1 ronyons
- 2 còlon ascendent
- 3 íleum
- 4 apèndix
- 5 uretra
- 6 estómac
- 7 còlon transversal

Quan recordis el nom de les parts del cos, la seva localització i la forma com s'escriuen els noms, fes la fitxa de la pàgina 15.

Comprova la teva memòria visual

Situa les comarques que recordis tant el nom com el lloc on es situen. No facis faltes d'ortografia.

Si tens dubtes, torna a estudiar-t'ho.

ATENCIÓ: Contestar-ho per provar sort no és aprendre.

Comprova-ho ara i contesta:

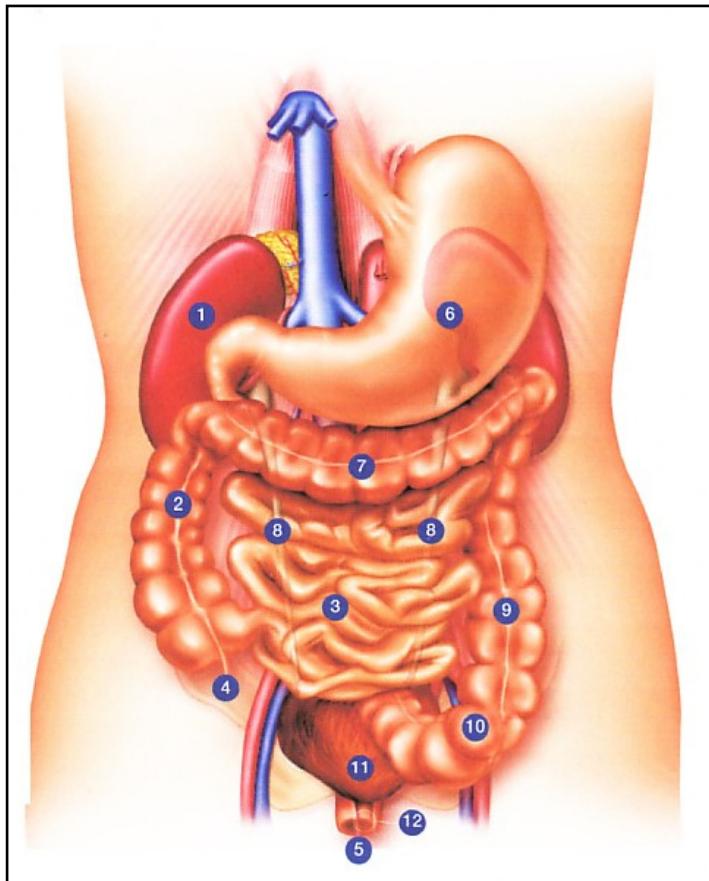
Quantes comarques has col•locat correctament? _____

Quants noms de comarques has escrit sense faltes? _____

Si tanques els ulls, encara recordes el mapa? _____

En cas contrari, torna a "fotografiar-lo" mentalment.

Comprova la teva memòria visual

- 1.- _____
2.- _____
3.- _____
4.- _____
5.- _____
6.- _____
7.- _____

Si tens dubtes torna a estudiar-t'ho.

Recorda: provar sort no és aprendre. Has d'estar segura o segur de la resposta.

Comprova les teves respostes i contesta:

Quants òrgans has col·locat correctament? _____

De quants òrgans n'has escrit el nom bé? _____

Si tanques els ulls, pots veure el dibuix del cos? _____

En cas contrari, torna-hi.

Dictat

T'has equivocat en alguna paraula? _____

En quines?

Memoritza-les amb una de les tècniques que has après en aquest quadern.

En resum, com t'ha anat?

- Molt bé Bé Regular Malament

Aprendre ortografia a tot arreu

Hi ha lletres a tot arreu, així que resulta fàcil aprendre ortografia en qualsevol lloc.

Quan vagis pel carrer mira una paraula que vulguis aprendre, fes-li una foto mental, tanca els ulls i llestreja-la enrere i endavant. Torna a mirar la paraula per estar segur/a que l'has recordada bé... i segueix caminant.

Així, aniràs aprenent mots sense adonar-te'n i tindràs una "musculatura" ortogràfica molt forta! Com més practiquis, més en sabràs!

Fes la prova amb el mot d'aquesta foto.

Practicar amb l'estratègia ortogràfica per parelles

Llegeix aquest text:

Seré qui hagi decidit ser.

A vegades a la classe hi ha alumnes que en maltracten d'altres: els diuen coses, els amaguen objectes, se'n riuen...

Aquests alumnes que abusen dels altres tenen un problema: han d'aprendre a relacionar-se amb els altres sense maltractar-los. Si no ho fan, de grans seran persones odiooses, crueles.

Algunes persones de la classe poden pensar que elles tenen sort perquè no els passa. Però això no és així. Si saben d'algú que ho passa malament han de fer-hi alguna cosa: parlar-ne amb els mestres, amb la família, amb l'alumne...

Les persones que veuen injustícies i no actuen tenen un problema: han d'aprendre a tenir cura dels altres, a ser solidàries. Si no ho fan, de grans seran persones crueles, indiferents.

De grans serem qui hagim decidit ser. Com vols ser, tu?

Ara és el moment de practicar. Ajuda les persones que coneixes.

Rellegeix el text anterior tantes vegades com calgui fins que entenguis plenament el seu significat. Pregunta el que no comprenguis.

Fixa't en els mots que et poden provocar faltes d'ortografia en escriure'l's i memoritza'l's tot tancant els ulls i veient-los davant teu. Lletreja'l's enrere i, després endavant. Pots imaginar en gran les lletres difícils.

Quan sàpigues com s'escriuen totes les paraules del text, fes l'exercici de la pàgina següent amb una altra persona usant la graella de control que trobaràs a continuació. Fer aquest exercici per parelles és fàcil:

Llegeix al teu company o companya una frase del text. Per exemple: Ara és el moment de practicar. A continuació escull un mot de la frase (per exemple, moment) i fes tres preguntes que hi facin referència. Per exemple:

- 1) Lletreja d'endarrere cap endavant.
- 2) Lletreja d'endavant a endarrere.
- 3) Fes tres preguntes semblants a:
?Quina és la primera lletra?
?Quina és l'última lletra?
?S'escriu amb la vocal O o amb la vocal U?
?Etc.
- 4) Demana a la teva parella que escrigui la paraula.
- 5) Comprova que l'hagi escrita bé.
- 6) Registra a la graella de control si la teva parella ho ha fet bé o no.

Graella de control

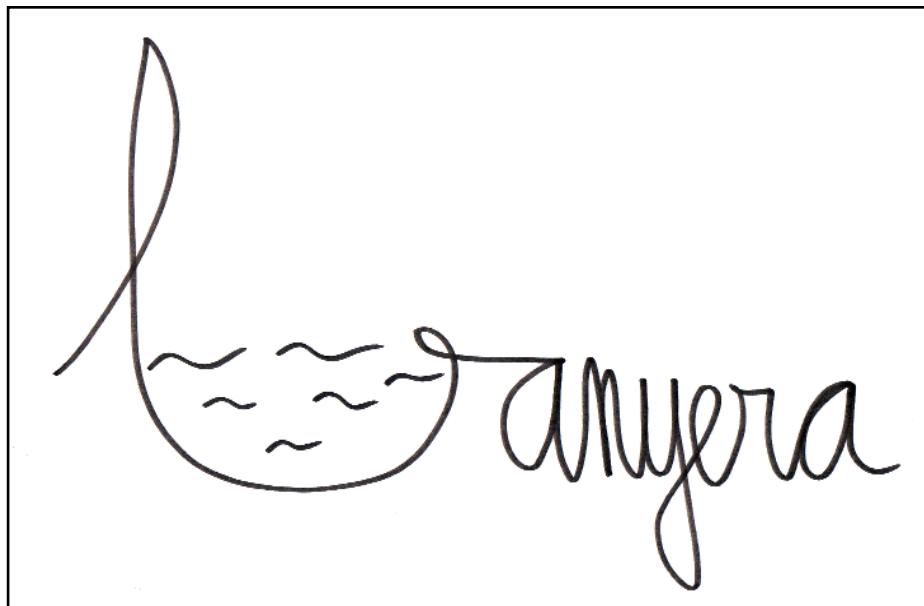
Jo em dic: _____

Qui em pregunta es diu: _____

Paraula	Lletrejar-la enrere	Lletrejar-la endavant	Escriure-la
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament
	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament	☐ Bé ☐ Malament

Estratègies per visualitzar les paraules

Mira els ideogrammes següents:

Fes el mateix amb altres paraules. Per exemple, les següents:

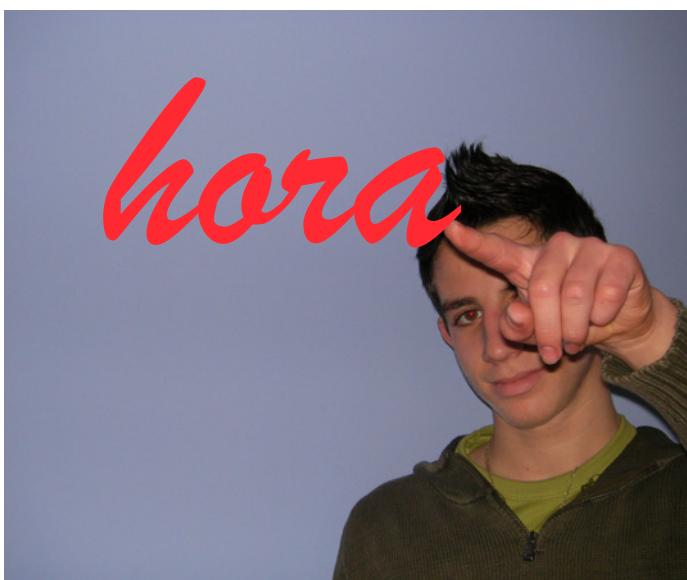
Banyes

Hotel

Ganivet

Quan una paraula se't resisteixi, pots intentar aquesta tècnica per dominar-la.

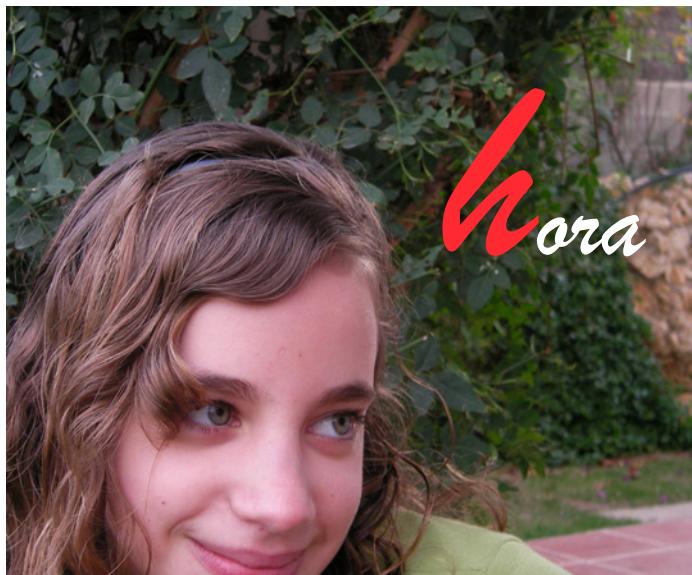
Exercicis per visualitzar les paraules

1) Mira el mot, imagina que els teus dits són de guix i escriu el mot a l'aire com si fos una pissa-rra.

2) Mira el mot i visualitza'l, però amb la lletra difícil més grossa.

3) Fes el mateix però posant la lletra difícil en un altre color ben llampant, i després visualitza-ho.

4) Si el mot és molt llarg, talla'l i visualitza la part on trobes la dificultat.

HÍPER

MERCAT

Avió s'escriu amb v baixa i amb accent tancat a la lletra o

avió

5) Visualitza el mot i, alhora, digues el nom de la lletra difícil.

hora

6) Escriu un mot al palmell de la mà amb el teu dit com si fos de guix.

Aprendre ortografia tot llegint

Ara et toca practicar aquestes tècniques. Podries fer-ho amb qualsevol text, novel•la, i fins i tot amb un còmic o una revista. Llegeix-lo i assegura't que entens tots els mots i els saps escriure. Aquells mots que et semblin difícils, estudia'ls amb les tècniques que tens en aquestes pàgines.

D'entrada pots practicar-les amb el text següent.

Odies la verdura?

Ho sento, doncs. Tens mala sort. La verdura i la fruita són dos aliments que augmenten la salut del cos. Les persones que en mengen disminueixen molt el risc de tenir atacs de cor, colesterol, certs tipus de càncer...

Per contra, molts aliments precuinats i pastissos industrials incrementen el risc de tenir aquestes malalties.

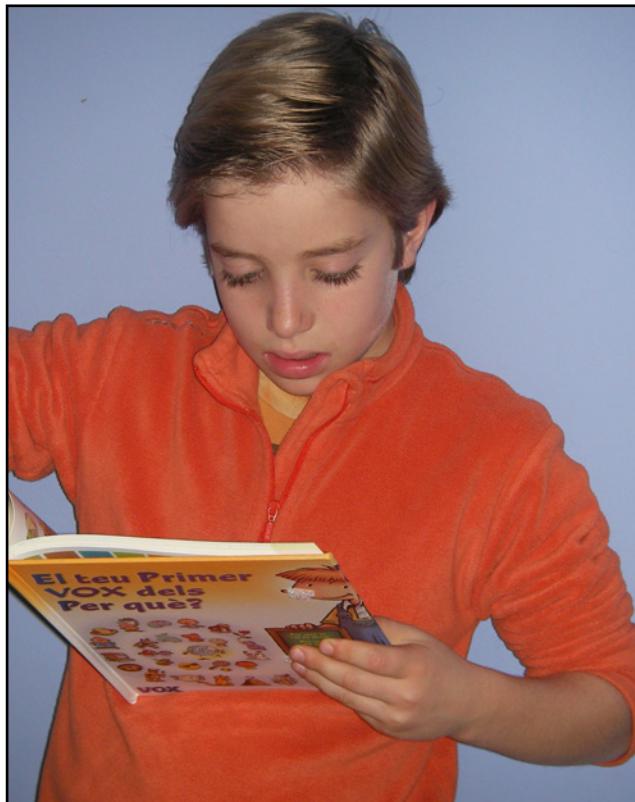
Però en realitat el paladar es pot educar. Igual que es pot aprendre a escoltar música, a llegir llibres o pel•lícules cada cop més interessants (per això hi ha pel•lícules i llibres per a adults), també es pot aprendre a apreciar els gustos que, inicialment, no ens agraden.

A més, menjar de tot (i educar el paladar) ens ajuda a enfocar-nos amb els nostres límits, i això és créixer.

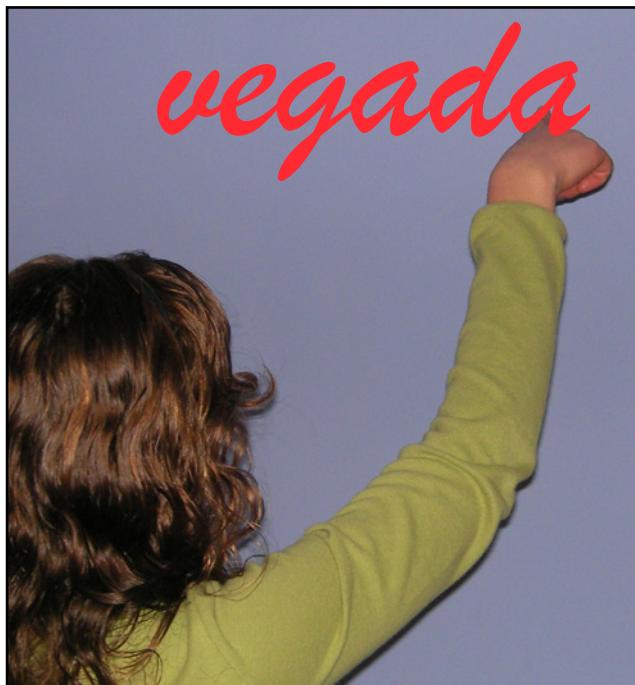
Aprendre ortografia mentre fas còpia

A vegades copiem de la pissarra o d'un llibre, oi? Saps com aprofitar-ho per millorar la teva ortografia?

Per aprendre ortografia mentre copies fes-ho així:

- 1) Llegeix el que has de copiar per fer-te'n una primera idea.
- 2) Ara torna a llegir-ne un tros petit.
- 3) Fixa't si conté paraules amb alguna dificultat: accENTS, b, v, h...

- 4) Memoritza-les amb les tècniques que t'hem ensenyat.
- 5) Comprova que les recordes; en cas contrari, torna-hi.

- 6) Escriu el text sense mirar l'original, fixant-te allà on hi ha dificultats.
- 7) Comprova, amb el text original, que ho has fet bé.
- 8) Continua amb un altre tros, i així fins al final.

L'avantatge de fer-ho així és que els mots et van quedant gravats a la memòria i, amb el temps, la teva ortografia millora sense esforç. Al final el teu cap sembla un diccionari!

Practica-ho amb aquest text:

"No gaire lluny d'un gran bosc hi vivia un pobre llenyataire amb la seva dona i els seus dos fills. El nen es deia Ton i la germana, Guida. Eren força pobres. Un cop que el país visqué una gran penúria ni tan sols tenien diners per menjar cada dia. De nit, quan s'enllitava, les pre-ocupacions no el deixaven dormir. Sospirava i deia a la seva dona:

- Què serà de nosaltres? Com alimentarem els nostres pobres fills, si ni tan sols tenim res per dur-nos a la boca?"

En Ton i la Guida, dels germans Grimm.

T'has equivocat en algunes paraules? _____

En quines?

Memoritza-les amb una de les tècniques que has après en aquest quadern.

En resum, com t'ha anat?

Molt bé Bé Regular Malament

Graella de vocabulari bàsic

Aquestes targetes et serviran per integrar al teu vocabulari personal aquelles paraules que has escrit malament. Si fas servir aquestes targetes durant una temporada, cada cop faràs menys faltes en els mots que habitualment utilitzes. Tothom s'adonarà que la teva ortografia millora realment.

Com fer-les servir?

Per una cara escriu els mots en què t'has equivocat en escriure'ls en qualsevol context (redaccions, quaderns, diaris...). Escriu els mots correctament. Per l'altre costat escriu el mot sense les lletres que et puguin dur a equivocar-te. Retalla i porta aquestes targetes a sobre. Pots fer fotocòpies d'aquest full i així no espatllaràs l'original i el podràs fer servir més cops.

cavall

ca_all
b / v?

Igual que si et prenguessis una medecina, has de mirar tres cops al dia aquestes targetes per la part on falten les lletres difícils, tot recordant (no s'hi val endevinar) la lletra que falta. Quan una paraula l'has sabuda bé tres dies seguits la pots donar per dominada i eliminar-la del feix de targetes a estudiar.

Atenció: no t'enganyis, no serveix endevinar la lletra; si dubtes, vol dir que no la saps.

Òbviament, pots fer servir les tècniques que has après en aquest quadern per tal de memoritzar-les.

El/la vostre/a mestre/a us pot indicar altres maneres de fer-les servir.

Full per fotocopiar i retallar

Avaluació

1) Redacció lliure de més de 200 paraules

Per saber el tant per cent d'errors ortogràfics fes el següent:

$$\frac{(\text{nombre d'errors} \times 100)}{\text{nombre de paraules escriptes}} = \frac{\% \text{ D'ERRORS ORTOGRÀFICS}}{}$$

A l'inici d'aquest quadern tenies un _____ % de faltes ortogràfiques i ara en tens un
_____ %

Has millorat:

- Molt Bastant Poc Gens

Aquest quadern ensenya a veure les paraules per poder escriure-les sense errades. No ensenya normes ortogràfiques, sinó l'estratègia que segueixen de forma intuïtiva les persones amb bona ortografia. Un cop aquesta estratègia s'ha automatitzat, l'ortografia s'aprèn sense esforç. Aquesta metodologia es basa en una branca aplicada de la psicologia: la programació neurolingüística.

Aquest quadern pot baixar-se gratuïtament dels webs www.ortografia.cat i www.danielgabarro.cat.

Sou lliures de:

- Copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra.
- Fer-ne obres derivades.

amb les condicions següents:

Reconeixement: heu de reconèixer als crèdits que heu usat aquest material o us hi heu inspirat.

No comercial: no podeu fer servir aquesta obra per a finalitats comercials sense permís de l'editorial o els autors.

Compartir amb la mateixa llicència: si altereu o transformeu aquesta obra, o en genereu obres derivades, només podeu distribuir l'obra generada amb una llicència idèntica a aquesta. Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la llicència de l'obra.

- Podeu demanar permís als titulars dels drets d'autoria per no aplicar alguna d'aquestes condicions.

La realització d'aquest material ha estat possible gràcies a una llicència retribuïda concedida pel Departament d'Educació i Universitats de la Generalitat de Catalunya (DOGC núm.: 4699 de 17.8.2006).